

Helsinki 19.1.2016

Opetus- ja kulttuuriministeriölle

Asia: Professoriliiton kommentit sopimusrakenteesta kaudelle 2017-2020 ja luonnoksesta korkeakoululaitoksen yhteisiksi tavoitteiksi

Yleistä

Yleinen havainto asiakirjasta on, että siitä puuttuvat konkretia ja selkeät luvut. Asiakirja täyttäneen kuitenkin lain asettamat vähimmäisvaatimukset.

Tavoitetila 2015

Tässä kohdassa esitellään melko yleisellä tasolla kunnianhimoisia tavoitteita korkeakoululaitokselle. Kovin selkeitä keinoja tavoitteiden toteuttamiseen ei esitetä tässä kohdassa eikä muuallakaan. Esimerkiksi korkeakoulujen voimavarakysymys jää koko asiakirjassa vähäiselle huomiolle. Ilman riittävää voimavarakehitystä lähes kaikki tavoitteet voivat osoittautua turhiksi.

Korkeakoululaitoksen duaalimalli näyttäisi olevan asiakirjan lähtökohta, vaikka sanaa duaalimalli ei esiinny. Tampere3-hankkeen kaltaisille ainakaan pitkälle meneville kaavailuille ei juurikaan tarjota asiakirjassa mahdollisuuksia.

Tätä kohtaa samoin kuin koko asiakirjaa leimaa varsin korostunut hyötynäkökohta. Näin voidaan menetellä, mutta ainakin yliopistojen osalta tulisi korostaa myös sivistysnäkökulmaa.

Asiakirjasta ei oikein mistään tule esiin, kuinka suuri korkeakoululaitos on tavoitteena ja millaiset volyyymisuhteet ovat yliopistoilla ja ammattikorkeakouluilla. Korkeakoulujen lukumäärää ei käsitellä.

Vahvat korkeakoulut osaamisen uudistajina

Tässä kohdassa korostetaan rakenteellisen kehittämisen ja profiloinnin merkitystä. Tämä tapahtuisi paitsi korkeakoulujen omin toimin, ilmeisesti suurelta osin myös ministeriön ohjauksella

PROFESSORILIITTO
PROFESSORFÖRBUNDET
FINNISH UNION OF UNIVERSITY PROFESSORS

ja rahoitusratkaisuilla. Tällaisessa ohjauksessa ja rahoitusratkaisuissa tulee ottaa kuitenkin huomioon myös yliopistojen perustuslaissa taattu itsehallinto, mitä sanaa ei ilmeisesti koko asiakirjassa esiinny.

Laadukkaasta koulutuksesta nopeammin työelämään

Tässä kohdassa korostuu työelämän ja korkeakoulujen välisen yhteistyön lisääminen. Tämä on sinänsä hyvä pyrkimys, mutta tätäkin tulee yliopistojen osalta tarkastella myös niiden itsehallinnon lähtökohdista.

Opiskelijoita pyritään sitouttamaan nykyistä enemmän opintoihin. Tämä on hyvä ja välttämätön pyrkimys, tosin keinot eivät ole täysin selviä.

Tässä kohdassa esitetään myös kolmannen lukukauden entistä suurempaa hyödyntämistä opintojen nopeuttamiseksi. Liiton mielestä tämä pyrkimys on mitä suuremmassa määrin resurssikysymys, jota ei käsitellä ainakaan esillä olevassa asiakirjassa. Nykyistä opettajakuntaa ei voida velvoittaa lisäämään opetuspanostaan.

Tutkimuksella ja innovaatiotoiminnalla vaikuttavuutta, kilpailukykyä ja hyvinvointia

Tässä kohdassa esitetyt toimenpiteet ovat sinänsä kannatettavia. Avoimeksi jää kuitenkin myös tässä kohtaa voimavarat toimintojen kehittämiseen.

Korkeakouluyhteisö voimavarana

On hyvä, että myös henkilöstöpolitiikka otetaan asiakirjassa esiin pääasiassa oikealla tavalla. Liitolla on kuitenkin tähän kohtaan pari lisäesitystä.

Varsinkin yliopistoissa korostuu opetus- ja tutkimushenkilöstön asema ja työskentelyolosuhteet. Tämä koskee erityisesti johtavia tutkijoita. Tästä olisi hyvä olla maininta asiakirjassa.

Asiakirjaan ei sisälly minkäänlaista mainintaa tai arviota henkilökunnan lukumäärästä tai lukumääräkehityksestä ja -tavoitteista.

Tehtävä ja profiili

Liiton käsityksen mukaan yliopistojen tehtävät ja profiili on kuvattu pääasiassa oikealla tavalla. Liitto korostaa kuitenkin, että kaikkien yliopistojen tehtäviin tulee kuulua tieteellinen tutkimus (tai taiteellinen toiminta), siihen perustuva ylin opetus ja tutkijakoulutus.

Tutkintotavoitteet

Liitto ei ainakaan tässä vaiheessa ota kantaa asiaan.

PROFESSORILIITTO
PROFESSORSFÖRBUNDET
FINNISH UNION OF UNIVERSITY PROFESSORS

Rahoitus

Tämä kohta on jäänyt aivan auki nyt käytettävissä olevassa asiakirjaluonnoksessa. Ilmeisesti asiakirja täydentyy tältä osin myöhemmin.

Rahoitus ja sen riittävyys merkitsevät äärimmäisen paljon yliopistojen tehtävien menestykselliselle hoitamiselle. Viimeaikaiset merkit viittaavat siihen, että yliopistojen ministeriöltä saamassa rahoituksessa on suuria puutteita.

Jossain määrin epäselväksi jää, onko tässä kohtaa tarkoitus jollain lailla käsitellä myös ulkoista ja muuta rahoitusta.

Raportointi

Liitolla ei ole huomautettavaa tältä osin.

Professoriliitto-Professorsförbundet

Kaarle Hämeri
puheenjohtaja

Tarja Niemelä
toiminnanjohtaja